

Fredags-
kronikkenAlexander
CappelenBård
HarstadOla
KvaløyKatrine
LøkenSimen
MarkussenMari
RegeKaren Helene
Ulltveit-Moe

vi også

Kvinnelige økonomer tar et oppgjør med mannssjåvinismen i økonomifaget.

Det som en gang var akseptabel adferd, er ikke lenger akseptabel adferd. Vi røyker ikke lenger mens barna ser på, vi sykler ikke uten hjelm, og vi sluttet å ironisere på 1990-tallet.

Slike normendringer skjer som regel over tid. Nesten umerkelig beveger vi oss fra et normregime til et annet. På samme måte som vi ikke merker furene i vårt eget ansikt, merker vi ikke at det vi gjorde før, det kan vi ikke gjøre lenger, eller at det vi ikke kunne gjøre før, det kan vi nå tillate oss.

Men noen ganger skjer normendringene over natten, og da kaller vi det gjerne en kulturell revolusjon. Metookampanjen har fått denne betegnelsen. Kvinner står frem og sier nei til en type adferd som kanskje et fåtall tok direkte del i, men som de fleste stilltiende aksepterte. Vi har ikke fått ny informasjon, men vi tenker nytt om det vi har visst.

Økonomer har alltid vært interessert i - og fascinert av - endringer. Ettersom vi tradisjonelt har antatt at folks preferanser og oppfatninger er rasjonelle og stabile, blir vi yre av nysgjerrighet når verden forandrer seg. Den klassiske tilnærmingen er at ny informasjon fører økonomien til nye likevekter. Individu og bedrifters oppfatninger og tilpasninger endres på bakgrunn av ny kunnskap, og samfunnet går fra en likevekt til en annen.

Denne analytiske tilnærmingen til endring er god, men ikke god nok. Det er nemlig ikke slik at vi til enhver tid er «stabile genier», slik nyklassisk økonomisk teori vil ha oss til å tro. Samme informasjon oppfattes veldig forskjellig ulike steder og til ulike tider. Hverken våre preferanser eller oppfatninger er stabile.

En ny generasjon økonomer bygger teorier som tar høyde for nettopp dette: Endringer i normer, institusjoner og kultur; variabler som er essensielle for å forstå samfunnsøkonomien.

Det er med utgangspunkt i denne type teoritilnærminger at unge kvinner nå tar et oppgjør med mannsdominansen - og mannssjåvinismen - i økonomifaget. Ved hjelp av innovative empiriske metoder er det blitt dokumentert fordomsfulle

Unge kvinner tar nå et oppgjør med mannsdominansen - og mannssjåvinismen - i økonomifaget. Ved hjelp av innovative empiriske metoder er det blitt dokumentert fordomsfulle holdninger og systematisk diskriminering av kvinnelige forskere. Foto: Istock/Getty Images

Fredags- kronikken Ola Kvaløy

holdninger og systematisk diskriminering av kvinnelige forskere.

Ikke uventet ble det derfor rapportert om fulle lokaler og fortettet stemning da det tradisjonsrike Assa meeting (organisert av American

Economic Association) nå i januar organiserte en sesjon om kvinner i økonomifaget. Her presenterte (blant annet) Berkeley-student Alice Wu sin studie «Gender Stereotyping in Academia: Evidence from Economics Job Market Rumors Forum».

Wu tar for seg et veletablert nettforum for doktorgradsstudenter og mer etablerte forskere som ønsker å orientere seg om det siste nye i bransjen: Hvor er de mest attraktive stillingene, hvem er de beste kandidatene, de mest fremadstormende miljøene, de viktigste tidsskriftene, og så videre. Ved hjelp av sofistikerte maskinlærings-teknikker har Wu kunnet gjøre systematiske analyser av over én million anonyme innlegg. Hun finner at innlegg som omhandler kvinner langt oftere innbefatter personlig informasjon som familiestatus, utseende eller seksuell orientering. Innlegg som omhandler menn, derimot, handler mindre om person, og mer om fag og kompetanse. Studien har fått masse

oppmerksomhet fordi den kaster lys over «hardere» fakta om kjønnsforskjeller i økonomiprofesjonen.

Heather Sarsons, doktorgradstudent ved Harvard, viser i en annen studie at kvinner har 17 prosent lavere sannsynlighet for å få fast forskerstilling enn mannlige kolleger med samme publiseringmeritter.

Erin Hengel ved Universitetet i Liverpool, viser at kvinner må vente lenger enn menn på tilbakemeldinger fra topptidsskrifter.

Donna Ginther ved University of Kansas dokumenterer at kvinner ikke bare er underrepresenterte i økonomifaget, de er også mindre fornøyd i jobben enn sine kvinnelige forskerkolleger innen andre fag.

Alle disse resultatene er ekstra pikante for økonomer, nettopp fordi faget tradisjonelt er bygget på antagelser om kjølig rasjonalisme, og dermed fravær av fordommer og ødeleggende diskriminering.

Den gode nyheten er at faget omsider har etablert teorier og

metoder som anerkjenner - og er i stand til å analysere - hvordan normer og fordommer påvirker både arbeidsmarkedet og resten av samfunnsøkonomien. Uredde kvinner sier - ved hjelp av sylskarp analyse - at vi også blir diskriminert, vi også diskriminerer.

Det vitner om at den adferdsøkonomiske dreiningen i faget er kommet enda et skritt lenger.

Ola Kvaløy, professor i økonomi, Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger og NHH

Mer debatt s. 30-32

Vi trenger en hverdags- reform

Elisabeth Skarsbø Moen,
rådgiver i Zynk

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen Telefon: 22 00 10 59 Sentralbord: 22 00 10 00 Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom Underinnlegg/replikk: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) Legg ved portrettfoto.

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.